

Янчева Карина Іванівна,
студентка 4-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: асистент кафедри цивільного права Розумейко Д. О.

МІСЦЕ ЗАКРИТОГО КОНКУРСУ В ІНСТИТУТІ ПУБЛІЧНОЇ ОБІЦЯНКИ ВИНАГОРОДИ

Сучасний стан розвитку інституту публічної обіцянки винагороди розкриває свою сутність через поділ на публічні обіцянки винагороди без оголошення конкурсу та публічні обіцянки винагороди за результатами конкурсу. «конкурс» в перекладі з латинської означає «зіткнення, зустріч». У цивільному праві – змагання кандидатів, претендентів для виявлення кращих на право організації і здійснення діяльності, спрямованої на досягнення яких-небудь соціально корисних цілей. Найчастіше в цивільному праві конкурс використовується у трьох розуміннях:

- 1) різновид недоговірних зобов'язань;
- 2) порядок укладення договору;
- 3) конкурсне провадження – відповідне розподілення майна боржника в разі його неплатоспроможності [1, с. 55].

Взагалі конкурс характеризується тим, що винагорода оголошується не за виконання певної роботи взагалі, а за найкраще її виконання, тобто конкурс зобов'язує його засновника, який публічно оголосив про виплату спеціальної нагороди за краще виконання певної роботи, виплатити обіцянку винагороди особі, робота якої визнана достойною відповідно до умов конкурсу.

Виходячи з назви інституту «публічна обіцянка винагороди» можна зрозуміти, публічний конкурс повинен мати такі ознаки:

- 1) Має бути звернений до необмеженого кола осіб;
- 2) В ч. 2 статті 1144 Цивільного кодексу України, зазначається, що «обіцянка винагороди є публічною, якщо вона сповіщена у засобах масової інформації або іншим чином невизначеному колу осіб», то конкурс є публічним, якщо він оголошений у засобах масової інформації або іншим чином невизначеному колу осіб.
- 3) Повинен бути направлений на досягнення суспільно корисних цілей;

Але ч. 3 статті 1150 Цивільного кодексу України передбачає право засновника конкурсу запросити до участі в конкурсі персональних учасників, тобто проведення закритого конкурсу.

Ознакою закритого конкурсу є те, що пропозицію взяти участь у ньому засновник конкурсу спрямовує не до всіх бажаючих, а лише до наперед визначеного кола осіб (персональних учасників конкурсу). Склад учасників закритого конкурсу, таким чином, формується за власною волею його засновника (персоніфікований добір учасників конкурсу). У цьому разі оголошення про його проведення через засоби масової інформації є необов'язковим.

Закритий конкурс позбавлений однієї з основних умов конкурсу – «відкритості», тобто можливості для всіх бажаючих взяти у ньому участь, але він продовжує залишатись конкурсом з відповідною процедурою й оцінювання робіт та визначення його переможця, зі спеціальним заохоченням – нагородою (премією) за найкраще виконання конкурсного завдання. Лише у випадку, коли всім учасникам закритого конкурсу гарантовано виплачується фіксована винагорода, незалежно від перемоги в конкурсі, закритий конкурс набуває договірних ознак (замовник і виконавець відомі, між ними вкладається двосторонній правочин, в разі дотримання умов якого виконавець отримує обіцяну винагороду) і стає подібним до договору замовлення.

Тут і виникає питання, як закритий конкурс може бути частиною публічної обіцянки.

З приводу цього склалося декілька точок зору, зокрема Д.В. Боброва розглядає закритий конкурс як різновид договору замовлення. Замовлення на створення твору (проекту будови, пам'ятника) на одну й ту саму тему іноді дається кількома конкретним особам [2, с. 74].

Очевидно, публічність як ознака конкурсного зобов'язання, передбачає невизначеність кола учасників на час оголошення конкурсу, тому закритий конкурс, який, хоча і складає за структурою відносини також два зустрічні односторонні правочини, не може бути віднесений до публічного (виступи його різновидом). В юридичній літературі стосовно ознаки публічності існує кілька точок зору. Так, одні

автори вважають, обіцянка винагороди за краще виконання певної роботи або досягнення інших результатів повинна бути публічною, тобто зверненою до необмеженого кола осіб.

Виходячи з вище зазначеного матеріалу, нема однієї думки щодо питання відношення закритого конкурсу до публічної обіцянки винагороди. Чинне цивільне законодавство передбачає можливість проведення закритого конкурсу в межах публічної обіцянки винагороди. Але є всі підстави для того щоб визнати це недоцільним, т.к. закритий конкурс не має нічого спільного з публічністю взагалі.

На мою думку закритий конкурс має місце лише там, де він буде являти собою суму окремих договорів, які укладаються з кожним із учасників, котрі мають право на оплату виконаної роботи незалежно від зайнятого ними місця на конкурсній і від прийняття оціночного рішення взагалі.

Література:

1. Ігнатайко В.М. Конкурс в цивільному праві. Проблеми законності: Респ. Міжвідом.наук.зб. / Відп.ред. В.Я. Тацій. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2000. № 42. С. 61–62. URL: es.in.ua/ministerstvo-osviti-i-nauki-ukrayini-nacionalna-yuridichna-ak.html?page=395
2. Боброва Д.В. Зобов'язання, що виникають з публічного обіцяння винагороди (оголошення конкурсу). Цивільне право. Навч. посіб. для студентів юрид. вузів та факультетів. К.: Вентурі. 1996.– С. 301 URL: <https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/34/bobrova.pdf>